

EKSAMENSSAMARBEIDENDE FORKURSINSTITUSJONER

Forkurs for 3-årig ingeniørutdanning og integrert masterstudium i teknologiske fag og tilhørende halvårig realfagskurs.

Universitetet i Sørøst-Norge, OsloMet, Høgskulen på Vestlandet, Høgskolen i Østfold, NTNU, Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, UiT-Norges arktiske universitet, NKI, Metis.

Eksamensoppgave

KOMMUNIKASJON OG NORSK

Bokmål

25. mai 2021

kl. 9.00-14.00

Hjelpemidler:

Alle skriftlige hjelpemidler. Kommunikasjon med andre er ikke tillatt.

Andre opplysninger:

Oppgavesettet består av tre sider medregnet forsiden, og inneholder to langvarsoppgaver og to kortsvarsoppgaver

Du skal svare på én av langvarsoppgavene og én av kortsvarsoppgavene.

Vedlagt finner du også et utvalg av tekster. Noen av tekstene inngår direkte i enkelte av oppgavene, mens andre kan inneholde bakgrunnsstoff. Se oppgavetekstene.

Del I

Langsvarsoppgaver

Velg enten oppgave 1 eller oppgave 2. Begge deloppgavene (a og b) må besvares. Besvarelsen skal skrives som en sammenhengende tekst med overskrift, innledning og konklusjon. Bruk vedleggene som kilder i besvarelsen, og sett dem opp i en litteraturliste til slutt, sammen med eventuelle andre kilder dere bruker. Den drøftende delen skal være minst like lang som den analyserende.

1. Kommunikasjonsanalyse og drøfting

12. mars 2020 holdt statsministeren i Norge, Erna Solberg, en tale som mange mener kvalifiserer for historiebøkene. I denne talen sa hun blant annet: «I dag kommer regjeringen med de sterkeste og mest inngripende tiltakene vi har hatt i Norge i fredstid. Tiltakene kommer til å ha stor innvirkning på vår personlige frihet. Det er tiltak som griper direkte inn i våre hverdagsliv og hvordan vårt samfunnsliv fungerer. Nå er dette helt nødvendig.» (Solberg, 2020¹)

Det som gjorde disse inngripende tiltakene nødvendige var SARS-CoV-2 viruset, som ble påvist i Wuhan i Hubei-provinsen i Kina i desember 2019, og som har preget folks liv i land verden over siden.

Ta utgangspunkt i kommunikasjonsmodellen (vedlegg 1), artikkelen til Maria T. Pettrém (vedlegg 2) og artikkelen til Fanny Bu og Karen Settem (vedlegg 3).

- a. Analyser kommunikasjonssituasjonen SARS-CoV-2 viruset skapte mellom myndighetene og befolkningen i Norge. Redegjør for konteksten og støykildene som preger situasjonen, og for hva dette får å si for valg av kanaler og koding av budskapet.
- b. Drøft hvorvidt myndighetene har lyktes i å kommunisere på en hensiktsmessig måte, gitt at målet er å få befolkningen i Norge til å overholde smitteverntiltakene.

¹ Solberg, E. (2020, 12. mars). Statsministerens innledning på pressekonferanse om nye tiltak mot koronasmitte *Regjeringen.no* [Statsministerens innledning på pressekonferanse om nye tiltak mot koronasmitte - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/Pressekonferanse/Statsministerens+innledning+pa+pressekonferanse+om+nye+tiltak+mot+koronasmitte/-regjeringen.no)

2. Retorisk analyse og drøfting

Olje- og gassindustrien er en av de største kildene til CO₂-utslipp i Norge, og olje- og gassutvinning har blitt en av de viktigste politiske kampsakene i dag.

William Helland-Hansen er professor i geologi ved Universitetet i Bergen. I 35 år har han drevet med leteforskning for petroleumsindustrien. I februar 2019 skrev han kronikken: «Jeg har nådd grensen for hva som er etisk forsvarlig forskning. Nok er nok» (vedlegg 4).

- a. Analyser kronikken. Hva er hovedsynspunktet og de viktigste argumentene i teksten? Hvilke retoriske appellformer og virkemidler bruker forfatteren?
- b. Drøft synspunktene som kommer fram i kronikken.

DEL II

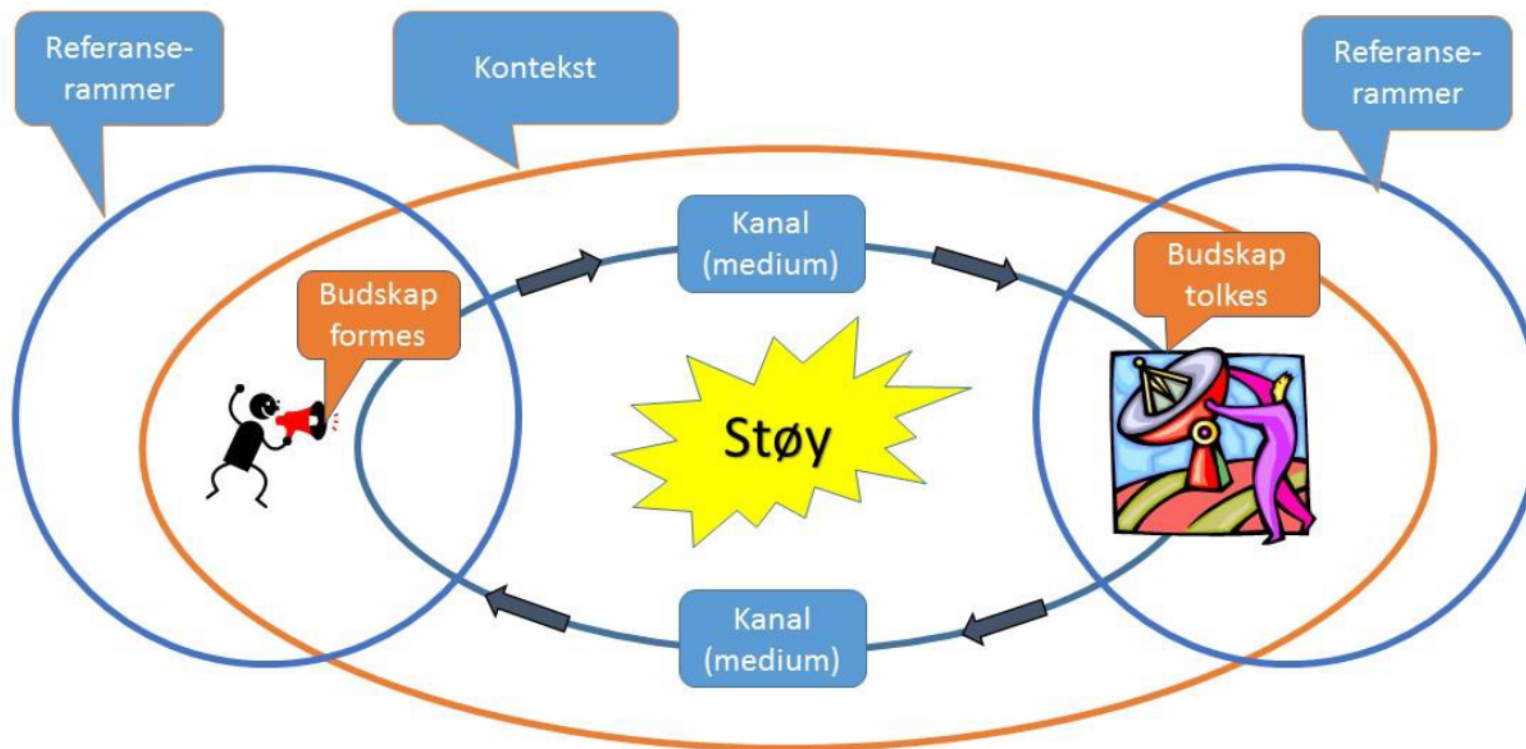
Kortvarsoppgaver

Velg oppgave 1 eller 2. Besvarelsen skal være på ca. 250-300 ord og skrives på engelsk.

1. Read the poem: «I chose to look the other way” by Don Merrill (attachment 5). What is the message of the poem, and what can it say to an engineer who is working with technology?
2. During the last 12 months, teaching has become more digital. Many students, teachers and researchers argue that this last year has revealed many problems related to digitalization, and that it is important that we go back to “face to face lecturing” in classrooms as soon as the corona virus is under control. Others point out that digitalization in itself is not the problem.

Write a formal letter to the head of your department (instituttleder). Explain **either** why it is important to return to “on campus teaching” as soon as possible, **or** why digital teaching should be a focus area for the future, and that more funding is needed to make teachers more digitally competent. Explain the needs and present them in a way that makes it as likely as possible that they will be met.

Kommunikasjonsprosessen

Retorikkprofessor roser norske myndigheter: – Mindre fryktpreget enn det vi har sett i Danmark og Sverige

Det er særlig ett ord som har kjennetegnet den norske koronaretorikken mer enn noe annet, ifølge ekspertene.

Maria T. Pettrém

16. apr. 2020 20:36
Sist oppdatert 17. april 2020
Aftenposten.no

De siste ukene er norske helsemyndigheter blitt satt på prøve. Hvordan skal man snakke til befolkningen om en krise vi ennå vet så lite om, og som ingen aner rekkevidden av? Hvordan skape troverdighet og tillit når selv forskerne sier at «dette vet vi lite om»?

– På den ene siden må man være sikker på at befolkningen forstår alvoret. På den andre siden må man ikke skape for mye panikk og uro. Det er en vanskelig balansegang, sier Jens Elmelund Kjeldsen, professor i retorikk og visuell kommunikasjon ved Universitetet i Bergen.

Ingen enkel oppgave, med andre ord. Som retorikkentusiast har Kjeldsen fulgt helsemyndighetenes kommunikasjon nøye. Og hans dom er tydelig:

– De har mestret kunststykket å få folk med på de inngripende tiltakene, uten å skape panikk eller likegyldighet. De har vært veldig gode på timing eller det vi kaller «kairos» i retorikken, sier han.

Som å balansere på slak line

Også retorikkprofessor Kjell Terje Ringdal ved Høyskolen Kristiania beskriver retorikken rundt koronakrisen som en vanskelig balansegang.

Det er som å balansere på slak line mens du sjonglerer 40 baller, ifølge Ringdal. Man må fremover, tiltak må iverksettes, men en rekke hensyn må ivaretas på veien.

Han oppsummerer den retoriske utfordringen med ett ord: «Communicare», det latinske ordet for kommunikasjon. Det betyr «å gjøre felles».

– Under koronakrisen har det ikke bare handlet om å sende ut et budskap, men om å sende ut en *felles forståelse*, skape et fellesskap. Veien til panikk og egenrådighet er veldig kort, sier Ringdal.

Midt mellom USA og Sverige

Ringdal trekker frem to ytterpunkter i håndteringen av koronakrisen. Land som primært har basert sin håndtering på politiske beslutninger, for eksempel USA, og land der håndteringen hviler på faglige beslutninger, slik som i Sverige.

– Den svenske linjen har vært at det er Folkhälsomyndigheten som tar avgjørelser og snakker offentlig. USA er på den andre siden veldig topptungt, med en president som er mer opptatt av å drive valgkamp enn av å bekjempe korona.

Midt imellom disse ytterpunktene befinner Norge seg, mener Ringdal.

– Koronakrisen er en olympisk øvelse for myndighetene. Man lister seg frem på en tynn sti med stup på begge sider. Jeg mener norske myndigheter har gjort en fortreffelig jobb, sier han.

Preget av ordre

Kjeldsen, som er født i Danmark og har jobbet i Sverige, mener det har vært relativt tydelige forskjeller i den norske, svenske og danske retorikken.

– I Sverige og Danmark har retorikken vært mer insisterende og preget av ordre. «Vi må gjøre sånn og sånn, alle skal holde seg hjemme.» Her i landet har retorikken vært mer preget av en invitasjon til å utføre jobben sammen, et delt ansvar, sier Kjeldsen.

Han mener hele tonen i den norske retorikken har vært mindre alvorlig og mindre preget av frykt enn det vi har sett i Danmark og Sverige.

– For å si det enkelt: I Sverige har myndighetene vært litt som den alvorlige pappaen, i Danmark har de vært den bekymrede mor, mens myndighetene i Norge har vært som dugnadslederen som forklarer hva vi skal gjøre, sier Kjeldsen.

En moralsk hærfører

Hilde Sandvik, tidligere kultur- og debattredaktør i Bergens Tidende og programleder i NRK P2-programmet «Norsken, svensken og dansken», er enig i Kjeldsens beskrivelser.

– Mette Fredriksen, Danmarks statsminister, har gått frem som en «commander-in-chief», en hærfører som maner til moral og følelser. Og det med veldig stor patos.

Sveriges statsminister Stefan Löfven har derimot holdt seg mer i bakgrunnen og latt fagfolkene være den retoriske utøveren, ifølge Sandvik.

– Norge kan plasseres midt imellom. Der Mette Fredriksen fremstår som en prest, fremstår Erna Solberg mer som en landsmor, sier hun.

Sterk dugnadsmetafor

Én ting har overrasket Ringdal: den inderlige retorikken.

– Det er som om en krigslignende tilstand har slått inn i folket. Troen på samhold, ansvar, dugnad, flokkmentaliteten, nasjonalfølelsen. Det overrasket meg at det kom så fort og var så sterkt, sier han.

Allerede onsdag 11. mars, dagen før Norge ble stengt ned, ble dugnadsmetaforen tatt i bruk.

– Når vi alle sammen gjør dette i fellesskap som en stor dugnad, bremser og begrenser vi smitte som er ufarlig for de aller fleste av oss, men som er veldig farlig for noen få. Da er vi alle sammen med på en dugnad som redder liv, sa Høie 11. mars.

– I Norge står vi sammen når det gjelder. Vi mobiliserer til dugnad og samarbeid i små og store lokalsamfunn. Nå er dette viktigere enn noen gang, sa statsminister Erna Solberg i sin tale 12. mars.

– Den viktigste jobben er å bekjempe smitten. Og da må vi alle delta i dugnaden. For å skåne de mest sårbare blant oss, sa justisminister Monica Mæland 20. mars. Selv om dugnadsånden og fellesskapsfølelsen har stått sterkt, mener Ringdal vi også har vært vitne til at veien mellom et voldsomt fellesskap og definering av utgrupper er kort.

– Det er en stram og smal skogssti. På stien synger vi fellesskapssanger, men våg deg ikke opp til nord eller til hytta, sier han spøkefullt og refererer til «søringkarantene» og hytteforbudet.

Nøktern tale

I 2030, når vi skal markere ti år siden koronakrisen, er hverken Kjeldsen eller Ringdal i tvil om hvilken tale vi vil huske best.

– Jeg ventet på det spørsmålet. Det er uten tvil talen 12. mars. Ikke fordi den er spesielt sterk eller velformulert, men fordi den er klar, konsis og dramatisk. I det øyeblikket forsto vi at noe stort og nytt var i ferd med å skje, sier Ringdal.

Talen han sikter til er Erna Solbergs innledning under pressekonferansen 12. mars der regjeringen kom med «de sterkeste og mest inngripende tiltakene vi har hatt i Norge i fredstid». Han mener Solbergs tale var preget av nøkternhet, presisjon og få metaforer.

– Talen var bemerkelsesverdig rolig og behersket sammenlignet med talene i Sverige og Danmark på samme tid. Talen var preget av et passende alvor, sier Kjeldsen.

På Universitetet i Oslo forskes det allerede på denne tematikken.

Forskningsprosjektet «[Retorikk om pandemi](#)», som ble startet i 2019, skulle ta for seg kommunikasjon om risiko for en pandemi.

– Prosjektet fikk plutselig en helt ny og skremmende aktualitet, medgir prosjektleder Øyvind Ihlen.

[Retorikkprofessor roser norske myndigheter: – Mindre fryktpreget enn det vi har sett i Danmark og Sverige \(aftenposten.no\)](#)

Slaktes av retorikkeksperter: – En doktorgrad å følge med på rådene

Myndighetenes pressekonferanser mandag slaktes av retorikkeksperter. Nå lover myndighetene oppklaring.

FANNY BU

KAREN SETTEN

PUBLISERT 28.10.2020

TV2.NO

Mandag presenterte byrådsledelsen først en rekke nye koronatiltak i Oslo. Deretter holdt regjeringen pressekonferanse om nye nasjonale tiltak og anbefalinger.

I etterkant av pressekonferansene oppstod det full forvirring. Hvordan skal regelen om å treffe maks ti personer på en uke i Oslo praktiseres? Hvorfor er det et råd om ti personer i hovedstaden, når regelen nasjonalt er at vi skal invitere maks fem personer hjem? Og i hvilke settinger trenger man egentlig å bruke munnbind?

Onsdag har regjeringen kalt inn til en ny pressekonferanse klokken 14. Denne gangen er det ikke for å presentere ytterligere tiltak, men rett og slett for å oppklare rundt de nye tiltakene etter stor pågang med spørsmål fra publikum, skriver [Aftenposten](#).

– Jeg er forvirra jeg også. Det begynner å bli doktorgrad å skulle følge med på alle rådene og å holde styr på de lokale forskjellene, sier Kjell Terje Ringdal, som er ekspert på retorikk og massekommunikasjon.

TV 2 har snakket med flere retorikkeksperter, som tror forvirringen kan få konsekvenser.

Behovet for tydelighet

Ringdal tror at dagnadsånden er avtakende i befolkningen som følge av at vi har levd med pandemien så lenge.

– Det finnes en utmattelse og slitasje hos folk. Når folk begynner å bli slitne, er det veldig viktig med klare og motiverende beskjeder, sier han.

Tidligere har han vurdert kommunikasjonen under pandemien til terningkast seks.

– De har klart kunststykket å gi kjipe beskjeder til befolkningen uten store problemer, men nå har det skjedd noe. Det begynner å bli mer beige, fargeløs kommunikasjon. Det er mangel på tydelighet og begrunnelser, spesielt når det gjelder hvor mange gjester folk kan ha i hjemmet, sier Ringdal.

Han sammenligner behovet folk har for kommunikasjon nå med informasjonen man trenger under innspurten av et maratonløp.

– Da er det viktig at treneren din er klar og tydelig. Du vil ikke høre om gjennomsnittet du har hatt de siste tolv kilometerne, men om hvilken plassering du har akkurat nå. I innspurten er vi slitne, og da må kommunikasjonen være klar, sier han.

Kan få konsekvenser

– *Hvilke konsekvenser kan utydelig kommunikasjon få for befolkningens etterlevelse av tiltakene?*

– Forvirringen kan føre til egne fortolkninger, og de går ofte i folks egen favør. Myndighetene må motivere slik at folk trekker i samme retning, eller så blir dette vanskeligere for oss alle, sier Ringdal.

Retorikkesperten forteller at ordet «kommunikasjon» kommer av latinske «communicare», som betyr «å gjøre felles».

– Dette fellesskapet har man klart å skape og holde på sammen. Nå er det fare for at det krakelerer, sier han.

Mye i grøten

Postdoktor og undervisningsleder Kristian Bjørkdahl ved Universitetet i Oslo sier at han opplevde myndighetenes kommunikasjon på mandagens pressekonferanse som seriøs og hadde samme form som tidligere, men sier at det var mye som havnet i grøten.

Bjørkdahl sier at det er vanskelig å kommunisere i en pandemi fordi det er uforutsigbart og man vet ikke hva som skjer videre, og at det skaper utfordringer for myndighetene.

– Det var mye hypotetiske budskap og usikkerhet. Det er mye «hvis», «kanskje», «det kan skje at...». Jeg tror at de kommer i veien for eget forsøk i å være tydelig, sier Bjørkdahl, som forsker på retorikk.

Han trekker fram budskapet om at lokale tiltak kan bli nasjonale dersom smittesituasjonen blir verre, men at de ikke sa noe om hvilke tiltak som ville gjelde eller fra når.

– Solberg sa selv at budskapet til myndighetene kan være litt forvirrende. Det tror jeg er en uklok ting å gjøre. Det validerer publikums opplevelse om at det er nettopp forvirrende, sier han og fortsetter:

– Det kunne ha vært en trøst at også hun erkjenner at det er forvirrende, men det tror jeg gjør det verre for budskapet.

Bort med trøstepraten

Bjørkdahl sier det hypotetiske pratet kommer delvis naturlig fordi vi er i en pandemi. Men han sier at det regjeringen kunne ha gjort annerledes, var å ta bort det hypotetiske pratet.

– Ta bort «kanskje», «hvis», «om», «dersom» og heller gå mer rett på sak og gjort seansen kortere om hva som er anbefalingene, og forklare hvorfor de blir innført. Det blir fort mye prat, sier han.

Han tror også myndighetene overvurderer folks vilje og evne til å høre på alt de sier.

– Folk er trette og slitne av pandemien, og da kan det lønne seg å være mer rett på sak. Jeg vet ikke helt om vi trenger mer trøsteprat hvor regjeringen står og sier at «vi vet det er slitsomt å ikke få klemme venninner». Det har vi hørt før, nå ønsker vi å komme oss gjennom det, sier Bjørkdahl.

Positiv til ny pressekonferanse

Ragnhild Mølster har også forståelse for at det oppstod forvirring etter pressekonferansene.

Hun er postdoktor ved Institutt for informasjons- og medievitenskap ved UiB og har forsket på politisk kommunikasjon og retorikk.

– Informasjonen var sprikende og det ble for mye på en gang. I tillegg var ordbruken for varierende, sier hun.

Mølster reagerte på at myndighetene vekslet mellom mange ulike uttrykk som «kreve», «innføre regel», «forslag», «anbefaling og «tiltak».

Hun tror at måten budskapet ble kommunisert på kan føre til at folk har vanskelig for å forstå hva som er anbefalinger og hva som er påbud, hva som gjelder lokalt og hva som gjelder nasjonalt.

– Hensikten med rådene er at man skal hindre at smitten sprer seg i samfunnet. Når myndigheten er uklare kan konsekvensen bli at vi ikke vet helt hva vi skal gjøre.

Hvis tiltakene blir for vanskelig å forstå kan det også føre til at folk ikke orker å sette seg inn i regelverket, sier hun.

Mølster stiller seg derfor positiv til at myndighetene har innkalt til en oppklarende pressekonferanse.

– Det viser at de hører på signalene til folk om at det er forvirring rundt tiltakene og at de har forstått at det er behov for at de forklarer det bedre, sier hun.

Intern forvirring

Det er ikke første gang at myndighetenes pressekonferanser har ført til forvirring.

24. mars videreførte regjeringen de strenge smitteverntiltakene og strammet ytterligere inn på noe. Pressekonferansen førte til at mange forstod smittevernrådene ulikt.

I begynnelsen av mai kunne TV 2 fortelle at det også var [intern forvirring blant myndighetene](#).

31. mars ga Folkehelseinstituttet klar beskjed om at Bent Høies råd ikke samsvarte med Helsedirektoratets.

«Dette forstås svært ulikt», skrev FHI i en e-post til Helsedirektoratet. Helsedirektoratet erkjente en uoverensstemmelse mellom deres anbefaling og informasjonen fra regjeringen.

[Slaktes av retorikkespert: - En doktorgrad å følge med på rådene \(tv2.no\)](#)

«Jeg har nådd grensen for hva som er etisk forsvarlig forskning. Nok er nok.» -

Jeg sier nei til mer forskning med mål om å finne nye petroleumsressurser, sier leteforsker William Helland-Hansen.

- *DATO: 05.02.2019*
- *KRONIKK: WILLIAM HELLAND-HANSEN*
 - OM SKRIBENTEN
 - Professor, geolog.
Har jobbet 11 år med oljeleteforskning for Norsk Hydro.
Professor ved Universitetet i Bergen i 1998 og professor II på Unis, Svalbard.
Har publisert vidt i internasjonale tidsskrift.
Har vært prosjektleder for flere større petroleumsrelaterte forskningsprosjekter, bl. a. i Nordsjøen og Barentshavet. Har hatt hovedansvaret for 50 masterstudenter og 10 doktorstudenter.

Både staten og oljeselskapene bevilger betydelige summer til leteforskning på norsk sokkel, noe både universitetene og forskningsinstituttene drar nytte av. Denne forskningen bidrar til den verdiskapningen på norsk sokkel som ligger lengst frem i tid. De klimamålene vi som nasjon har satt oss, er ikke forenlig med denne forskningen. Jeg som har hatt nytte av denne forskningen, har et etisk ansvar. Jeg kan si: Nok er nok.

Jeg innrømmer det: Som universitetsansatt professor er jeg så privilegert at jeg selv kan velge hva jeg vil forske på – jeg har reservasjonsrett til å velge vekk det jeg mener er uetisk. Alle har ikke denne muligheten. Så langt i min 35-årige geolog-karriere, først i oljeindustrien og deretter på universitetet, har jeg hatt nytte av midler bevilget til forskning knyttet til petroleumsleting. Det har vært interessant og givende. For meg har mye av forskningen vært motivert ut ifra grunnforskningstanken - kunnskapen om jordas oppbygning og prosesser, uavhengig av finansieringskilde og oppdragsgiverens motivasjon, er grunnleggende og tidløs og vi vet ikke nødvendigvis hva den kan brukes til i fremtiden. Samtidig erkjenner jeg at det er sider ved leteforskningen som er problematisk. Det er det som er mitt anliggende nå.

Ett sted må grensen settes for hva som er etisk forsvarlig forskning. Denne selvpålagte grensen setter jeg nå: Forskning motivert og finansiert med mål om å finne flere petroleumsressurser, trapper jeg nå ned. Jeg har fortsatt prosjekter i denne kategorien. De vil jeg gjennomføre og avslutte, men det blir ingen nye. Jeg vil bruke mitt forskerhode til andre formål.

Hvorfor? Forskning til petroleumsleting bidrar til den verdiskapningen på sokkelen som ligger lengst frem i tid, flere tiår og sannsynligvis langt inn i andre halvdel av dette århundret. Da er vi på overtid med tanke på klimamålene Norge og det internasjonale samfunnet har satt seg. Først skal det letes, et nytt petroleumsfunn skal evalueres og avgrenses, planer skal godkjennes, og feltet skal bygges ut. Dette tar fort 10 år. Fra oppstart av produksjon til nedstengning vil det for et lite felt typisk gå minst 10-15 år, og for et større felt, flere tiår.

Denne planlagte verdiskapningen langt frem i tid er bakgrunnen for at jeg mener forskning på petroleumsleting er vanskelig å forsvare.

Klimamålene innebærer en svært rask nedtrapping av utslipp fra fossil energi. 1,5 graders-målet projiseres til 40 prosents reduksjon i CO₂-utslipp innen 2030 i forhold til 1990-nivå og en karbonnøytral verden i 2050, 2 graders-målet litt lenger frem. Myndighetens framskrivning av forventet produksjon på norsk sokkel, gitt at vi fortsetter å lete, går langt forbi 2050, og er, slik jeg ser det, i åpenbar konflikt med klimamålene. Selv uten fortsatt leting vil vi produsere fra norsk sokkel godt inn i andre halvdel av dette århundret. Det store oljefeltet Johan Sverdrup som starter produksjon sent i 2019, vil ha en forventet levetid på over 50 år. Da er vi forbi 2070. Sett at verdenssamfunnet i 2070 har tømt en større del av karbonlageret enn det som var målet 50 år tidligere, og at den globale temperaturøkningen bare fortsetter - kan vi da fortsette å si at det er mottagerlandene av Norsk olje og gass som må stå til ansvar? I dag er alt fokus på å begrense etterspørselen gjennom kvoter og avgifter, hvor hvert land må stå til ansvar for sine utslipp. Det er viktig og bra. Men når skal vi ta ansvar på tilbudssiden? Dette valget gjør vi nå.

Mange økonomer påpeker også at det er usikkert om de investeringene vi nå gjør, blir regningsvarende hvis etterspørselen etter petroleum på grunn av energiomlegging går ned. Og ikke minst, flere sentrale aktører, FNs klimapanel og det internasjonale energibyrået (IEA) inkludert, sier at store deler av karbonlageret som er påvist i undergrunnen, gass, olje og kull, må bli liggende igjen hvis vi ikke skal overskride karbonbudsjettet. Storskala CO₂-fangst og lagring kan hjelpe noe, men uansett er det ikke grunn til å lete etter mer. Og overskrider vi karbonbudsjettet, må CO₂ ekstraheres fra atmosfæren, såkalte negative utslipp, for å komme tilbake i balanse. Teknologien for dette er usikker og kun utprøvd i småskala laboratorieforsøk.

I sum - hvordan kan Norge som nasjon som har levd godt av petroleumsproduksjon i 50 år tillate seg å dele ut et rekordstort antall av utvinningstillatelser når vi skriver 2019?

Jeg kjenner argumentene: Petroleum er viktig for norsk verdiskaping og arbeidsplasser, Norge har en rolle som en uavhengig energiprodusent, vi har lave utslipp pr produserte enhet, norsk gass kan erstatte kull på kontinentet, hvis ikke vi produserer så vil andre land gjøre det osv. I dag er det nok noe sannhet i flere av disse påstandene, men først og fremst er påstandene et skalkeskjul for å fortsette som før. Tiden løper dessverre fra oss, argumentene tørker bort. De begrensede karbonlagrene vi fortsatt kan utvinne, tømmes. Vil vi bruke de samme argumentene om 10, 30 og 50 år?

Uansett – med 83 felt som pr i dag er i produksjon på norsk sokkel – kommer vi til å være en olje- og gassnasjon i mange tiår fremover. Vi vil fortsatt produsere gass som erstatter kull, vi vil produsere vår «rene» olje, vi vil fortsatt ha en stor industri, vi vil utdanne ingeniører, geologer og geofysikere for å forvalte reservene på en klok måte, og vi vil forske på optimal reservoarutvinning. Felt i produksjon og godkjent for produksjon vil pumpe opp olje og gass i lang tid. Det er en utopi at vi stenger disse kranene. Men istedenfor å dele ut nye letekonsesjoner i rekordfart, bør vi nå forvalte reservene i produksjon og under planlegging for produksjon på best mulig måte og samtidig sluse vår kompetanse og våre store inntekter

Vedlegg 4

mot tiltak for omstilling til fossilfri energi. Her vil de store energiselskapene og alle deres smarte ingeniørhoder spille en avgjørende rolle.

Så må vi lete etter mer? Og vil vi forske for å finne mer? Det første bestemmer myndighetene. Det andre kan jeg velge vekk. Jeg kan si: Nok er nok.

William Helland-Hansen

Hentet fra <https://www.harvestmagazine.no/artikkel/petroleumsforsker-har-fatt-nok-vil-ikke-lete-etter-mer-olje>

I Chose To Look The Other Way

I could have saved a life that day,
But I chose to look the other way.
It wasn't that I didn't care;
I had the time, and I was there.

But I didn't want to seem a fool,
Or argue over a safety rule.
I knew he'd done the job before;
If I spoke up he might get sore.

The chances didn't seem that bad;
I'd done the same, he knew I had.
So I shook my head and walked by;
He knew the risks as well as I.

He took the chance, I closed an eye;
And with that act, I let him die.
I could have saved a life that day,
But I chose to look the other way.

Now every time I see his wife,
I know I should have saved his life.
That guilt is something I must bear;
But isn't' something you need to share.

If you see a risk that others take
That puts their health or life at stake,
The question asked or thing you say;
Could help them live another day.

If you see a risk and walk away,
Then hope you never have to say,
"I could have saved a life that day,
But I chose to look the other way."

by: Don Merrill